

УДК 330.3

Гук О.В.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут»

Колоскова В.В.

студентка
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут»

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

FORMATION OF THE ENTERPRISE INNOVATION POLICY

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто підходи до визначення поняття «інноваційна політика». Досліджено підсистеми формування інноваційної політики. Охарактеризовано основні компоненти підсистем та їх значення. Встановлено важливість дотримання основних принципів формування інноваційної політики у діяльності підприємства. Надано характеристику кожного з принципів формування інноваційної політики.

Ключові слова: інноваційна політика підприємства, принципи інноваційної політики, складові інноваційної політики, інновації на підприємстві.

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрены подходы к определению понятия «инновационная политика». Исследованы подсистемы формирования инновационной политики. Охарактеризованы основные компоненты подсистем и их значение. Установлена важность соблюдения основных принципов формирования инновационной политики в деятельности предприятия. Дана характеристика каждого принципа формирования инновационной политики.

Ключевые слова: инновационная политика предприятия, принципы инновационной политики, составляющие инновационной политики, инновации на предприятии.

ANNOTATION

In the article deal with the definition of «innovation policy». Consider subsystem for forming innovation policy. Characterize the main components of subsystems and their significance. Established the importance of the basic concepts of innovation policy of the company activity. The characteristic of each principle the formation of innovation policy.

Keywords: innovative enterprise policy, the principles of innovation policy components of innovation policy, innovations in enterprises.

Постановка проблеми. В умовах динамічності сучасної економіки та невпинного росту конкурентної боротьби між підприємствами необхідно шукати шляхи формування дієвої інноваційної політики підприємства, враховуючи швидкість технологічного розвитку світу та уміло реалізовувати її, використовуючи потенціал підприємства.

Для розв'язання проблем, що мають економічний, соціальний або ж управлінський характер, необхідно застосовувати нестандартний стиль керівництва, що базується на нововведеннях, тобто ціленаправленій інноваційній діяльності, яка і включає інноваційну політику [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні засади формування інноваційної

політики підприємства досліджували вчені В. Садовський [1], Т. Максимова [2], Г. Лановська [4], Т. Лівощко [5] та ін. Вони сформуливали базові теоретичні положення сутності, структури, механізму реалізації ІПП на сучасному етапі розвитку.

Мета статті полягає у виокремленні проблем формування інноваційної політики на підприємстві. Для досягнення мети у статті було поставлено такі завдання: розглянути поняття «інноваційна політика», розробити заходи щодо формування ефективної та прагматичної ІПП, її реалізації та інформатизації. Найвність зазначених проблем й обумовило мету дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інноваційна політика підприємства (ІПП) – це одна із складових діяльності підприємства, що визначає мету та умови здійснення інноваційної діяльності та направлена на створення й впровадження нових технологій і видів продукції на підприємстві [2].

Вітчизняні науковці виділяють багато підходів щодо визначення сутності ІПП (табл. 1).

ІПП має формуватися на засадах формування обґрунтованих цілей та завдань діяльності підприємства, враховувати ресурсне забезпечення реалізації інноваційної політики, а також кваліфікованого персоналу, що не чинить опору змінам.

Основні підсистеми, що відображають порядок формування ІПП [3]:

- стратегічне планування ІПП;
- прогнозування інноваційних ризиків;
- розробка інноваційної програми підприємства;
- планування реалізації інноваційних проєктів.

Перша складова включає в себе формування взаємозв'язку цілей та стратегії діяльності підприємства, які відповідають його основній меті та не суперечать ресурсним можливостям у відповідності до ІПП.

Наступна складова передбачає вивчення чинників ризику і здійснення їх оцінювання, ідентифікацію ймовірних ризиків, складання плану для ефективного управління ними, а відпо-

Таблиця 1

Дефініції поняття «інноваційна політика підприємства»

Джерело	Зміст
В.А. Садовський [1]	Інноваційна політика – форма стратегічного управління, яка визначає цілі та умови здійснення інноваційної діяльності підприємства, спрямованої на забезпечення його конкурентоспроможності та оптимальне використання наявного виробничого потенціалу
Т.С. Максимова [2]	Інноваційна політика – це форма стратегічного управління, що визначає мету та умови здійснення інноваційної діяльності підприємства, що найбільш повно використовують наявний виробничий потенціал і спрямовані на забезпечення його конкурентоспроможності
Г.І. Лановська [4]	Інноваційна політика – це процес пошуку ідеї та створення нового товару з урахуванням потреб споживачів, вихід нового товару на ринок, спостереження за його поведінкою на ринку
Т.В. Лівоско [5]	Інноваційна політика полягає у розробці шляхів і механізмів упровадження і використання інновацій у виробничій практиці з метою забезпечення розвитку економіки і підвищення її ефективності

Джерело: складено автором на основі [1; 2; 4; 5]

відно, зменшення негативного впливу ризиків на ІПП та мінімізація їх впливу. Дана підсистема зможе забезпечити підприємство повною інформацією про причину виникнення ризиків, що значно спростить процедуру виявлення тих зовнішніх та внутрішніх чинників, які являють собою джерело ймовірного виникнення ризику. З метою вирішення цього завдання в процесі проведення моніторингу зовнішніх та внутрішніх чинників ризику слід аналізувати такі їх показники, як ймовірність виникнення, ступінь ризику, наявність причинно-наслідкових зв'язків між ризиками.

Складава, що відповідає за розроблення інноваційної програми підприємства, представляє собою портфель проектів інноваційної діяльності. Такий портфель складається з проектів щодо впровадження на підприємстві нових інформаційних технічних та технологічних проектів, структурної та маркетингової політики [6].

Складава, що забезпечує формування стратегії з планування реалізації інноваційних проектів, передбачає такі етапи:

- формування цілей проекту та його структури;
- обґрунтування джерел залучення ресурсів проекту;
- формування бюджету;
- розробку проектної організаційної структури;
- відбір основних показників по проекту, які допомагають у визначенні ефективності його впровадження.

Не менш важливим у формуванні ІПП є дотримання основних принципів (рис. 1).

Принципи формування інноваційної політики – норми та правила, якими керується підприємство, шукаючи напрям інноваційного розвитку підприємства, що відповідає його стратегічним цілям.

Для розробки вдалої інноваційної політики необхідно керуватися базовими принципами: переважання стратегічної спрямованості, орієн-

тація на потреби ринку, цілеспрямованість, комплексність, планомірність, інформаційна забезпеченість.

Переважання стратегічної спрямованості полягає в узгодженні стратегічних цілей діяльності підприємства з інноваційною політикою підприємства для підтримання конкурентоспроможності підприємства. Орієнтація на потреби ринку передбачає спрямування інноваційної діяльності на ті ринкові ніші, що створять конкурентні переваги для підприємства.

Цілеспрямованість включає наявність чітких цілей інноваційної діяльності, що допомагає забезпечити процес їх ідентифікації та вибору і контролювати процес реалізації інновацій.

Комплексність передбачає створення внутрішнього середовища підприємства, в якому усі підрозділи залучаються у процес розроблення інновацій, а керівник компанії контролює та координує усі ланки, залучені у процесі.

Планомірність полягає у визначенні термінів реалізації інновацій, її виконавців, послідовності дій та необхідних ресурсів. Даний принцип передбачає прогнозування ефективності інноваційної діяльності, а також внесення корективів у процес для підвищення результативності.

Інформаційна забезпеченість передбачає надання підрозділам компанії вільного інформаційного доступу до усіх сучасних розробок та науково-технічної інформації, що забезпечить

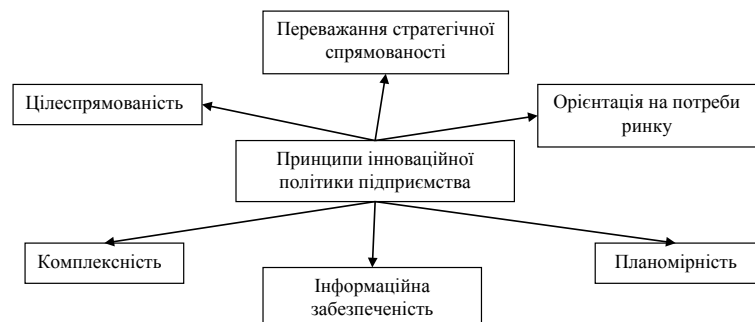

Рис. 1. Принципи формування інноваційної політики підприємства

Джерело: [5, с. 122]

можливість орієнтації підприємства на світових лідерів у інноваціях.

Висновки. Таким чином, для формування дієвої ІПП доцільно дотримуватися визначеного порядку та особливостей її формування. Це дозволить підприємству забезпечити високий рівень конкурентоспроможності на ринку, задовольнити потреби споживачів та отримати бажану фінансову стійкість. У разі дотримання всіх вимог та принципів щодо формування інноваційної політики підприємство зможе відповідати світовим стандартам та вимогам ринку, розвивати свої потенційні можливості, займати лідируючу позицію на ринку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Садовський В.А. Інноваційна політика підприємств в умовах глобалізації виробництва / В.А. Садовський, І.Р. Ромазанова // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія «Технічний прогрес та ефективність виробництва». – 2013. – № 67 (2). – С. 3–6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vcpitp_2013_67\(2\)_3.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vcpitp_2013_67(2)_3.pdf).
2. Максимова Т.С. Формування інноваційної політики на підприємстві / Т.С. Максимова, О.В. Філімонова, К.В. Лиштваван // Економічний вісник Донбасу. – 2010. – № 2 (20) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/23935/34-Maksimova.pdf?sequence=1>.
3. Складарова Г.О. Порядок формування інноваційної політики як інструмент вдосконалення діяльності промислових підприємств / Г.О. Складарова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://vlp.com.ua/files/103_0.pdf.
4. Лановська Г.І. Сутність та принципи формування інноваційної політики підприємства / Г.І. Лановська // Наукові праці Нац. ун-ту харч. технологій. – 2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://enuftir.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/13524/4/Lanovska%20Monogr.pdf>.
5. Лівощко Т.В. Інновації та інноваційна політика підприємства: принципи формування та механізми реалізації / Т.В. Лівощко, Д.С. Дворніченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_6_116.pdf.
6. Гук О.В. Порядок та особливості формування інноваційної політики підприємства / О.В. Гук, В.В. Колоскова. – Київ: НТУУ «КПІ», 2015. – 258 с.